



ФАБРИКА ЗА РАДИОАПАРАТИ „ТУЛАН“
СВЕТОЗАРЪ М. ПРЕНЕРОВЪ & С-ие
БУРГАСЪ



Какво нещо
е радиото?



КАКВО НЪЩО Е РАДИОТО

Запитали неотдавна знаменития френски поетъ Полъ Валери:

— Кое е най-голъмото и най-характерното постижение на човѣшкия гений въ нашия вѣкъ?

— Радиото, безспорно! — отговорилъ Валери, безъ дори да се замисли.

И наистина, не е ли чудно и гениално едновременно това почти свѣрхестествено творение на човѣка? Ние се настаняваме уютно у дома си, въртимъ копчето на радио-апарата и вмигъ се наслаждаваме на операта отъ топлия югъ или на балалайкитѣ отъ студения северъ; или се пренасяме отъ еднообразието на мистичния изтокъ къмъ джазбанда на крилатия западъ. Преминаваме отъ станция на станция, отъ градъ на градъ, отъ страна на страна и ни се струва, като чели летимъ съ крилата на безкрайнитѣ радиовълни. И истинска човѣшка гордостъ изпълва душата ни, гордостъта, че човѣкътъ е вече владетель на необятнитѣ, космични пространства, че човѣкътъ е станалъ господарь на природата.

Но каква е тайната на това гениално човѣшко творение? И каква е историята на радиото? Това, разбира се, е колкото любопитно, толкова и потрѣбно за всѣки съвременникъ и ние можемъ да го разкажемъ накратко. Още презъ 1885 година Хенрихъ Херцъ, затворенъ денонощно въ своята лаборатория упорито работи надъ своя малъкъ апаратъ, чрезъ който откри и създаде за първи пжтъ електрически и магнитни полета, наречени по-късно **херцови** или радиовълни. Херцъ сполучи да докаже, че излъченитѣ отъ неговия апаратъ вълни възбуждатъ слабъ електрически токъ въ намиращия се наблизо металически прѣстенъ и по тоя начинъ той направи първия радио-предавателъ и радио-приемателъ. Херцъ установи още, че тѣзи вълни минаватъ безпрепятствено презъ стени и прегради и, че се движатъ съ скоростъта на свѣтлината, т. е. 300,000 клм. въ секунда.

Десетъ години по-късно знаменитиятъ Маркони усъвършенствува апаратитѣ на предходницитѣ си Херцъ, Бранли, Поповъ и др., откри антената и презъ 1901 година успѣ за пръвъ пжтъ да предаде знака „S“ презъ Атлантическия океанъ. Американецътъ Ла де Форестъ, обаче, предизвика си-

По-добро земно съединение може да стане, ако вмѣсто желѣзенъ колъ се спои меденъ дискъ, кржгълъ или квадратенъ, съ 60—70 см. страна. Трѣбва да се знае, че мѣстото, кждето се прави заземяването, особено презъ лѣтото, е необходимо да бжде поддържано винаги влажно съ редовно и изобилно поливане съ вода.



Радиоапаратитѣ „ТУЛАНЪ“ спечелиха конкурса за доставка на радиоапарати за телеграфопощенци въ България и конкурса за доставка на радиоапарати за общинитѣ въ Бургаска областъ.

Ето извадки отъ протоколитѣ по произведенитѣ конкурси:

ПО ДОСТАВКАТА НА ПОЩЕНЦИ:

„Конкурсътъ се произведе на 4. II. 1939 г. отъ 18 ч. и 30 м. до 22 ч. 30 м. въ съюзната канцелария отъ Управителния съветъ и назначената **тонова** комисия въ съставъ: г. Асенъ Найденовъ, главенъ диригентъ на Народната опера, г. Сжбчо Сжбевъ, баритонъ при сжщата опера и г. Данаилъ Василевъ, музикаленъ уредникъ при отдѣление Радиоразпрѣскване.

Преди да започне конкурса бѣ съобщено на представителитѣ на фирмитѣ, че се позволява тѣхни техници да настроятъ апаратитѣ, а реда, по който ще бждатъ извикани, ще се установи отъ излжчената въ сжщия моментъ комисия отъ членоветѣ на съвета: М. Аполова, Вл. Златевъ и Дим. Атанасовъ. Сжщата комисия веднага се оттегли въ стаята, въ която бѣха оставени радиоприемницитѣ, подлежащи за изпитване и **чрезъ жребие установи новата нумерация на фирмитѣ**, неизвестна на тоновата комисия и на останалитѣ членове на Управителния съветъ, които бѣха неотлжно въ съседната стая, отдѣлена съ стъклена матова врата отъ стаята на радиоприемницитѣ. Представителитѣ на фирмитѣ, настанени въ трета стая, бѣха повиквани отъ комисията по установения отъ сжщата редъ.

Резултатътъ отъ така уредения конкурсъ бѣ запечатанъ съ восъченъ печатъ, подписанъ отъ членоветѣ на тоновата комисия и Управителния съветъ. Заключение и подпечатани бѣха и изпитванитѣ апарати, за да бждатъ прегледани на следния день отъ техническата комисия въ съставъ: електро-

инженеръ Гр. Узуновъ и ел. инженера Хр. Юрдановъ отъ радиотехническата служба и ел. инженеръ Вл. Харизановъ — началникъ междуградскитѣ телефонни уреди.

При така уредения конкурсъ, Управителния съветъ на съюза на 7. II. 1939 г. отвори запечатанитѣ резултати на комисията и подписанитѣ отдѣлни бележки на всѣки членъ отъ тоновата комисия и подреди радиоприемницитѣ въ тоново отношение по обща бележка споредъ шестобалната система, както следва: Туланъ — 5, Опталъове — 4'77, Менде — 4'41, и Кьортингъ — 4'25, и съвета реши да препоръча като подходящи радиоприемницитѣ „Туланъ“ и пр.

Протоколъ на техническата комисия

Комисията, опредѣлена отъ Управителния съветъ на Съюза на п. т. т. служители въ България съ протоколно решение № 3 отъ 31. I. 1939 година, въ съставъ: инженеръ Григоръ А. Узуновъ — подначалникъ при отдѣлението Радиоразпрѣскване при Гл. Дирекция на П. Т. Т., инженеръ Христо А. Йордановъ — началникъ на Студиото при Радио—София и инженеръ Владимиръ Харизановъ — началникъ служба междуградски телефонни уредби при Центр. телефонна станция, на която се възлага да прегледа и изпита представенитѣ при Съюза радиоприемни апарати и се произнесе, се събра на 7. II. 1939 година въ изпитателната зала на отдѣление Радиоразпрѣскване и пр.

Отъ българскитѣ апарати **ТУЛАНЪ** дава най-голѣма гаранция за една сигурна серийна фабрична изработка и добра монтажна схема; при суперхетеродинната схема, която има, Туланъ дава сжщо ефикасно приемане, както европейскитѣ радиоапарати, на всички европейски и български радиостанции.

Бургаска Областна Дирекция

Заповѣдь № 544

гр. Бургасъ, 20 юлий 1937 година.

Обявявамъ за сведение протокола на назначената съ заповѣдь № 35 отъ 20. I. т. г. комисия:

Комисията, назначена съ заповѣдь на Господина Бургаския Областенъ Директоръ, подъ № 35 отъ 20 януарий 1937 год., въ съставъ: Председателъ — Ел. Инженеръ Ив. Ма-

риновъ — Зав. Служба „Електрификация и Индустриални Заведения“ при Бургаското Областно Инженерство, и членове: Ел. Инженеръ Г. Марковъ — Технически Директоръ на Ел. Кооперация „Свѣтлина“ въ гр. Бургасъ, Гр. Ивановъ — ревизоръ при Бургаската Т. П. Т. Станция, А. Жабленски — преподавател по музика при Бургаската Девическа Гимназия, Д. Караджовъ — директоръ на Бургаското Музикално училище и В. Тодоровъ — преподавател при Бургаското Механ. Практ. Техническо училище, съ задача да проучи най-обективно, качеството и ценитѣ на отдѣлнитѣ радиоапарати отъ мѣстния пазаръ, както и да даде мнение, кои отъ тѣхъ биха могли да бждатъ препоръчани за общинитѣ, находящи се въ Бургаската областъ, като най-подходящи и най-изгодни за тѣхнитѣ условия, се събра на две последователни заседания — тели на 28 и 29 юний 1937 год., за да провѣри и изпита представенитѣ ѝ апарати.

На горнитѣ дати, за които бѣха предизвестени — съ отдѣлни писма всички Български на радиопаратъ — производи и нѣкои чуждестранни такива, се явиха съ своитѣ батерийни апарати:

Св. М. Пренеровъ — Бургасъ, типове — „Туланъ 4“ и „Туланъ 7“,

Д. Крепиевъ — „Ира“ София, типове „Б. С. 471“ и „Б. С. 571 У“,

О. О. Д-во „Радио-вести“ „Силвания“ — София, типъ „70“, Иванъ Ковачевъ — Бургасъ, американски фабрикатъ „Пилотъ“,

Ст. Баевъ — Бургасъ, фабрикатъ „Телефункенъ 437 В“ и О. О. Д-во Бр. Инж. Радеви — София, фабрикатъ „Саксенъ-Верке“ типъ „Олимпия“.

Комисията, следъ щателното и основно преглеждане на всѣки единъ апаратъ по — отдѣлно, намѣри, че:

Радиоапаратитѣ „Туланъ 7“ и „Б. С. 571 У“, сж най-подходящи за цельта и задачитѣ.

При съпоставяне на последнитѣ два апарата, се установи, че:

а) двата сж еднакво мощни.

б) „Туланъ 7“ е съ по-чистъ тонъ въ всичкитѣ си регистри отъ „Б. С. 571 У“, който слабо воалира.

в) „Туланъ 7“ е съ по-ясенъ говоръ и по-ясенъ тембъръ на отдѣлнитѣ инструменти.

г) Поддържането на „Туланъ 7“ е сравнително поевтино почти два пжти отъ това на „Б. С. 571“.

Комисията имайки предъ видъ всичко горезаизложено, препоръчва, днесъ като най-подходящъ за мѣстнитѣ условия и сравнително найевтинъ, батерийния апаратъ „Туланъ“ на Светозаръ Пренеровъ — Бургасъ.

гр. Бургасъ, 10 юлий 1937 година.

Подписали всички членове отъ комисията.

Препоръчвамъ на общинитѣ, които нѣматъ апарати да си набавятъ отъ горепосочения и препоръчанъ отъ комисията радиоапаратъ „ТУЛАНЪ 7“.

Директоръ на областъта: (п) Н. РАШКОВЪ

ТУЛАНЪ

ТОКОВИ И БАТЕРИЙНИ АПАРАТИ

МУЗИКАЛНА СТОЙНОСТЪ
ОТЛИЧНИ КЪСИ ВЪЛНИ

НЕДОСТИГНАТА СЕЛЕКТИВНОСТЪ
ГОЛЪМА ЧУВСТВИТЕЛНОСТЪ

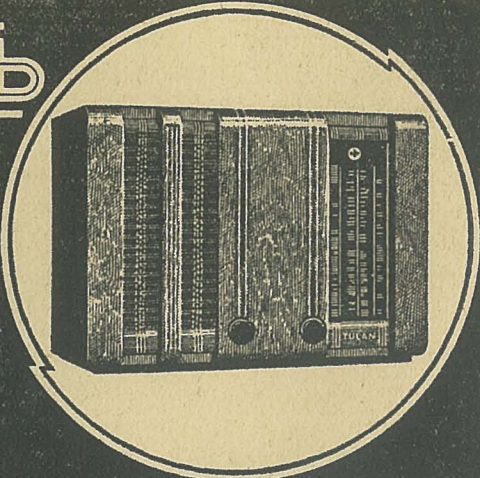
СТАБИЛЕНЪ, СЪ ПАТЕНТОВАНА
НАСТРОЙКА. НЕ СЕ ВЛИЧЕ ОТЪ
СЪТРЕСЕНИЕ, ТОПЛИНА И ВЛАГА

ИЗНОСНИ ЦЕНИ. НА ИЗПЛАЩАНЕ
ТЪРСЕТЕ ПРИ ПРЕДСТАВИТЕЛИТЪ
ВЪ ЦѢЛА БЪЛГАРИЯ.

ГЛАВЕНЪ ДЕПОЗИТЪ:

СВЕТОЗАРЪ М. ПРЕНЕРОВЪ & СИ

БУРГАСЪ, ТЕЛЕФОНИ 29-16, 29-74



РАДИО

СПИСЪКЪ

на радиопредавателитѣ въ Европа

СРЪДНИ ВЪЛНИ		килоцикли	метри	киловати	СРЪДНИ ВЪЛНИ		килоцикли	метри	киловати
Бърнемаутъ	Англия	1474	203.5	1.0	Болония	Италия	1222	245.5	50.0
Печъ	Унгария	1465	204.8	1.3	Нарвикъ	Норвегия			0.3
Айф. кула	Франция	1456	206.0	5.0	Лилъ п. т. т.	Франция	1213	247.5	60.0
Барасъ	Швеция	1447	207.3	0.2	Прага II.	Чехия	1204	249.2	5.0
Миколчъ	Унгария	1438	208.6	1.3	Франкфуртъ	Германия	1195	251.0	5.0
М. об. вълна		1429	209.9	—	Ница п. т. т.	Франция	1185	253.2	60.0
Гдиния	Полша	"	"	5.0	Харковъ	Русия			10.0
Турку	Финландия	"	"	0.6	Копенхаген	Дания	1176	255.1	10.0
Ваза	"	1420	211.3	15.0	Монтчен.	Швейцария	1167	257.1	15.0
Обща вълна	Югославия	"	"	—	Мор. Остр.	Чехия	1158	259.1	11.2
Обща вълна	Швеция	"	"	—	Лондонъ	Англия	1149	261.1	20.0
Р. Молдава	Ромъния	1411	212.6	20.0	Торино	Италия	1140	263.2	7.0
Ст. Загора	България	1402	214.0	2.0	Хьорби	Швеция	1131	265.3	10.0
Умеа	Швеция	"	"	1.0	Нюкаслъ	Англия	1122	267.4	1.0
Худиксвалд	"	"	"	1.0	Нюрешхаза	Унгария			6.2
Лионъ	Франция	1393	215.4	25.0	Кошице	Чехия	1113	269.5	2.6
Варшава II	Полша	1384	216.8	2.0	Р. Норманди	Франция			10.0
Базелъ	Швейцария	1375	218.2	0.5	Кулдига	Литва	1104	271.7	20.0
Залцбургъ	Австрия	"	"	0.5	Неаполъ	Италия			1.5
Станислав.	Полша	1366	219.6	5.0	Мадридъ	Испания	1095	274.0	12.0
Нотоденъ	Норвегия	1357	221.1	1.0	Виница	Русия			10.0
Милано II	Италия	"	"	4.0	Фалунъ	Швеция	1086	276.2	2.0
Бари II	"	"	"	1.0	Лафает п.т.т.	Франция	1077	278.6	30.0
М. об. вълна	"	1348	222.6	—	Тирасполь	Русия	1068	280.9	4.0
Лукъ	Полша	"	"	5.0	Бари	Италия	1059	283.3	20.0
Бордо	Франция	"	"	3.0	Шотл. нац.	Англия	1050	285.7	50.0
Кьонингсб.	Германия	"	"	2.0	Рене п. т. т.	Франция	1040	288.6	12.0
Мантпелие	Франция	1339	224.0	5.0	Ленинградъ	Русия			10.0
Тарнополь	Полша	"	"	5.0	Хайлсбергъ	Германия	1031	291.0	100
Обща вълна	Германия	1330	225.6	2.0	Рад. клубъ	Португалия			5.0
Машорваръ	Унгария	1321	227.1	1.3	Лимож п.т.т.	Франция	1022	293.5	1.5
Обща вълна	Швеция	1312	228.7	2.5	Барселона	Испания	"	"	1.0
Данциг и др.	Германия	1303	230.2	5.0	Краковъ	Полша	"	"	2.0
Клагенфурт	"	1294	231.8	5.0	Мидл. Реж.	Англия	1013	296.2	50.0
Дрезденъ	"	1285	233.5	0.5	Черниговъ	Русия	"	"	4.0
Рад. Варна	България	1276	235.1	2.0	Братислава	Чехия	1004	298.8	13.5
Жан ле Пин	Франция	"	"	60.0	Талинъ	Естония			15.0
Рад. Медит.	"	"	"	27.0	Хилверзум II	Холандия	985	301.5	60.0
Нюренберг	Германия	1267	236.8	2.0	Генуа	Италия	996	304.3	10.0
Римъ III	Италия	1258	238.5	1.0	Торнъ	Полша			24.0
Рига	Литва	"	"	10.0	Загребъ	Югославия	977	307.1	0.8
Саарбрюкен	Германия	1249	240.2	17.0	Лисборъ	Ирландия			100
Коркъ	Ирландия	1240	241.9	1.0	Бордо	Франция	968	309.8	00.0
Глайвицъ	Германия	1231	243.7	5.0	Одеса	Русия	"	"	10.0

СРЪДНИ ВЪЛНИ		килоцикли	метри	киловати	СРЪДНИ ВЪЛНИ		килоцикли	метри	киловати
Пост. Париз.	Франция	959	312.8	60.0	Сотенсъ	Швейцария	677	443.1	100
Бреслау	Германия	950	315.8	100	Иваново	Русия	668	449.1	10.0
Алжиръ	Франция	941	318.8	12.0	Иерусалимъ	Палестина	"	"	25.0
Гьотеборгъ	Швеция	"	"	10.0	Лондонъ	Англия	"	"	70.0
Брюкселъ	Белгия	932	321.9	15.0	Кьолнъ	Германия	658	455.9	100
Бърно	Чехия	922	325.4	32.0	Лионъ	Франция	648	463.0	100
Тулуза	Франция	913	328.6	60.0	Петрозавод.	Русия	"	"	10.0
Днепропет.	Русия	"	"	10.0	Прага	Чехия	638	470.2	120
Хамбургъ	Германия	904	331.9	100	Лисабонъ	Португалия	629	476.9	20.0
Хелзингфор.	Финландия	895	335.2	10.0	Трьонделаг	Норвегия	"	"	20.0
Грац и Лин.	Австрия	886	338.6	15.0	Брюкселъ	Белгия	620	483.9	15.0
Лондонъ	Англия	877	342.1	50.0	Кайро	Египетъ	"	"	20.0
Познанъ	Полша	868	345.6	16.0	Флоренция	Италия	610	491.8	20.0
Рад. Мароко	Франция	"	"	10.0	Мурманскъ	Русия	"	"	10.0
Шрасбургъ	"	859	349.7	120	Сюндсвалъ	Швеция	601	499.2	10.0
Симфероп.	Русия	"	"	10.0	Мароко	Франция	"	"	25.0
София	България	850	352.9	100	Атина	Гърция	"	"	20.0
Валенция	Испания	"	"	30.0	Виена	Австрия	592	506.0	120
Сарагоза	"	"	"	—	Гренобль	Франция	583	514.6	15.0
Бергенъ	Норвегия	"	"	1.0	Мадона	Литва	"	"	60.0
Берлинъ	Германия	841	356.7	100	Щутгартъ	Германия	574	522.6	100
Москва	Русия	832	360.6	100	Атланъ	Ирландия	565	531.0	60.0
Алжиръ	Франция	823	364.5	10.0	Палермо	Италия	"	"	3.0
Букурещъ	Ромъния	"	"	12.0	Горкы	Русия	"	"	10.0
Италия	Италия	814	368.5	50.0	Чита	Русия	556	539.6	20.0
Англия	Англия	804	373.1	70.0	Беромюнст.	Швейцария	"	"	100
Русия	Русия	"	"	2.5	Будапеща	Унгария	546	549.5	120
Полша	Полша	795	377.4	50.0	Вилно	Полша	536	559.7	50.0
Испания	Испания	"	"	7.5	Балцано	Италия	"	"	1.0
Русия	Русия	"	"	1.0	Люблина	Югослави	527	569.0	5.3
Германия	Германия	785	382.1	120	Гренобль	Франция	"	"	3.5
Франция	Франция	776	386.6	120	Сталинград	Русия	522	575.0	10.0
Тулуза	Русия	"	"	10.0	Тарту	Финландия	512	580.0	10.5
Сталино	Англия	767	391.1	60.0	ДЪЛГИ ВЪЛНИ				
Шотл. Реж.	Полша	858	395.8	12.0	Ериванъ	Армения	380	789.0	10.0
Катовица	Франция	749	400.5	120	Будапеща II	Унгария	360	833.3	20.0
Марсилия	Русия	"	"	10.0	Ростов Дон	Русия	355	845.0	20.0
Ордионик.	Финландия	"	"	1.0	Саратовъ	"	340	872.0	20.0
Пори	Германия	740	405.4	100	Тифлисъ	"	282	1060	35.0
Мюнхенъ	Испания	731	410.4	3.0	Москва II	"	271	1107	100
Севила	"	"	"	3.0	Осло	Норвегия	260	1154	60.0
Мадридъ	Русия	722	415.5	35.0	Тахентъ	Русия	257	1170	25.0
Киевъ	Италия	713	420.8	50.0	Ленинградъ	"	245	1224	100
Римъ	Швеция	704	426.1	55.0	Колундборг	Дания	238	1250	60.0
Стокхолмъ	Русия	"	"	2.5					
Елиста	Франция	695	431.7	120					
Парижъ	Югославия	686	437.7	20.0					
Българъ	Русия	"	"	10.0					
Казанъ									

ДЪЛГИ ВЪЛНИ		килохерци	метри	киловати	ДЪЛГИ ВЪЛНИ		килохерци	метри	киловати
Люксембург	Люксемб.	230	1304	150	Цариградъ	Турция	187	1609	5·0
Варшава I	Полша	224	1339	120	Парижъ	Франция	174	1724	100
Новосибир.	Русия	218	1376	100	Москва I	Русия	172	1744	500
Мотала	Швеция	216	1389	150	Лати	Финландия	166	1807	220
Дройтвичъ	Англия	200	1500	150	Брашовъ	Ромъния	160	1875	150
Цеезенъ	Германия	191	1571	60·0	Ангора	Турция	155	1935	5·0

Нѣкои станции на кжси вълни

Метра	Станция	Кога работи станцията
16.86	Лондонъ	13 — 15.45
18.88	Холандия	—
19.66	Лондонъ	19.15 — 22.45
19.68	Парижъ	14 — 18
19.71	Филипс Р С J	Вт. 8.45—14.50, Ср. 12.45—18.30 Сжбота програма на 25.57
19.82	Лондонъ	13 — 15.45, 16 — 19
19.84	Ватикана	—
25.00	Москва	19.30, 22
25.23	Парижъ	—
25.29	Лондонъ	16 — 19
25.40	Римъ	—
25.49	Берлинъ	19 — 23.30
25.53	Лондонъ	9.15 11.15, 19.15 — 22.45
25.57	Холандия	15.30—17.30 вт. срѣда не работи
25.60	Парижъ	—
31.13	Римъ	—
31.32	Лондонъ	—
31.38	Берлинъ	—
31.45	Берлинъ	10.45 — 14.15
31.55	Лондонъ	9.15 — 11.15
49.10	Лондонъ	19.15 — 22.45
49.30	Римъ	—
49.40	Виена	16 — 24, недѣля не работи
49.59	Лондонъ	—
49.83	Берлинъ	6 — 10.45 19 — 20
50.00	Москва	19.30, 22
50.39	Ватикана	—